

หัวข้อภาคนิพนธ์

การุณยฆาตกับสังคมไทย

Euthanasia in Thai Society

ชื่อผู้เขียน

ชาญชัย วสันตยานันท์

Mr. Charnchai Wasantayanan

แผนกวิชา/คณะ

สาขาการปกครอง

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผศ.ดร. ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์

ปีการศึกษา

2551

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การุณยฆาตกับสังคมไทย” นี้มีความมุ่งหมายที่จะทำการศึกษาเรื่อง การกระทำการุณยฆาตกับสังคมไทยเพื่อให้ทราบถึงที่มาของแนวคิดเรื่องสิทธิการตายและการกระทำการุณยฆาตในสังคมไทย กระบวนการได้มาซึ่งของแนวคิดเรื่องสิทธิการตายและการกระทำการุณยฆาตในสังคมไทย และปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดการยอมรับเรื่องสิทธิการตายและเรื่องของการกระทำการุณยฆาตในสังคมไทย โดยมีสมมติฐานในการศึกษาว่า แนวคิดเรื่องสิทธิการตายและการกระทำการุณยฆาตในสังคมไทยมีที่มาจากการรับเอาคติความเท่าเทียมกันเรื่องสิทธิการตายและการกระทำการุณยฆาตจากสังคมตะวันตก กระบวนการได้มาซึ่งแนวคิดเรื่องสิทธิการตายและการกระทำการุณยฆาตในสังคมไทย เกิดขึ้นจากการปะทะกันระหว่างคติของความไม่เท่าเทียมกันในสังคมไทยที่แบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ คติทางการแพทย์ คติทางสังคม และคติทางจริยธรรม กับคติของความเท่าเทียมกันเรื่องสิทธิการตายและการกระทำการุณยฆาตจากสังคมตะวันตก และปัจจัยที่สนับสนุนให้สังคมไทยยอมรับเรื่องของสิทธิการตายและการกระทำการุณยฆาต ซึ่งแสดงออกโดยการผลักดันพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ให้มีผลบังคับใช้ได้สำเร็จคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และมิติทางจริยศาสตร์และเศรษฐศาสตร์เรื่องสิทธิการตายและการกระทำการุณยฆาตในสังคมไทย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิการตาย และการกระทำการรณนยฆาต ซึ่งเป็นแนวคิดและทฤษฎีในประเทศตะวันตกและในทางศาสนามาใช้ ในการอธิบายถึงลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำการรณนยฆาตกับสังคมไทยในมิติทาง รัฐศาสตร์ โดยอาศัยการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากหนังสือและเอกสารต่างๆ ที่มีความ เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องของการกระทำการรณนยฆาต และกระบวนการทางการเมืองที่เกี่ยวข้อง

กรอบความคิดในการวิจัย จะเป็นการศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่ เกี่ยวข้องกับเรื่องของการกระทำการรณนยฆาต หลักการทั่วไปว่าด้วยสิทธิการตาย วิวัฒนาการของสิทธิ การตายและการกระทำการรณนยฆาตในต่างประเทศ และพัฒนาการเรื่องสิทธิการตายและ การกระทำการรณนยฆาตในประเทศไทย เพื่อนำข้อมูลและความรู้ที่ได้มาใช้ในการศึกษาเรื่อง การรณนยฆาตกับสังคมไทย

จากการศึกษาเรื่องการรณนยฆาตในสังคมไทยพบว่า พระราชบัญญัติสุภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 เป็นบทบัญญัติที่มีผลบังคับใช้กับเรื่องการรณนยฆาตกับสังคมไทยในปัจจุบัน โดยความ ตื่นตัวเรื่องสิทธิการตายเป็นรากฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การยอมรับการกระทำการรณนยฆาตใน สังคมไทยเช่นเดียวกับในสังคมของประเทศอื่นๆ สิทธิการตายและการกระทำการรณนยฆาตจึงเป็น แนวคิดที่ก่อตัวขึ้นในสังคมตะวันตกและเป็นที่ยอมรับกันในช่วงประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา โดย สังคมไทยได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของสังคมตะวันตก โดยการแพร่ขยายของแนวคิดเข้าท่ามกลาง ความแตกต่างกันของสังคม คติของความเท่าเทียมกันของบุคคลจึงเป็นเครื่องมือขึ้นสำคัญที่ใช้ใน การสร้างกรอบความคิดเรื่องสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลและความเป็นปัจเจกบุคคลในสังคมไทย ปัจจุบัน อิทธิพลของการยอมรับเรื่องสิทธิการตายและการกระทำการรณนยฆาตได้แผ่ขยายเข้ามาใน สังคมพร้อมๆ กับการลดทอนบทบาทของวัฒนธรรมไทย ครอบครัวและชุมชนลง คติของความเท่า เทียมกันเรื่องสิทธิการตายและการกระทำการรณนยฆาตได้ก้าวข้ามผ่านรอยต่อระหว่างความ แตกต่างระหว่างสังคมตะวันตกกับสังคมไทยโดยการปะทะกับกระบวนการทัศน์แนวพุทธที่เป็น รากฐานสำคัญที่ทรงอิทธิพลในสังคมไทย การปะทะกันของคตินี้ที่แตกต่างกันจากทั้งสองสังคม จึงเป็นกระบวนการคัดกรองรูปแบบของการกระทำการรณนยฆาตขึ้นต้น โดยแนวคิดเรื่องของการ กระทำการรณนยฆาตแบบไม่ลงมือกระทำได้ข้ามผ่านรอยต่อระหว่างความแตกต่างของสังคม ตะวันตกกับสังคมไทยได้อย่างเป็นทางการ และเข้ามามีอิทธิพลทำให้เกิดความตื่นตัวของสิทธิ

การตายและการกระทำการอุณยฆาตในสังคมไทย ประเด็นเรื่องของสิทธิการตายในสังคมไทย ช่วงแรกจึงเป็นการปะทะกันระหว่างคติความเชื่อพื้นฐานที่ฝังรากหยั่งลึกอยู่ในสังคมไทย 3 ด้าน ได้แก่ คติทางการแพทย์ คติทางสังคม และคติทางจริยธรรม ซึ่งเป็นตัวแทนที่แสดงให้เห็นถึงเรื่องของความไม่เท่าเทียมกันในสังคมไทย กับคติของความเท่าเทียมกันเรื่องสิทธิการตายและการกระทำการอุณยฆาตจากสังคมตะวันตก ซึ่งได้ผ่านเข้ามาในสังคมไทยในช่วงที่สังคมไทยกำลังตั้งคำถามกับความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องวาระสุดท้ายแห่งชีวิต ความไม่ลงรอยกันระหว่างคติจากทั้งสองสังคม ทำให้คติของความเท่าเทียมกันเรื่องสิทธิการตายและการกระทำการอุณยฆาตจากสังคมตะวันตกได้ลงมือรื้อถอนคติความเชื่อเรื่องความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องวาระสุดท้ายแห่งชีวิตออกจากสังคมไทย ซึ่งจุดเริ่มต้นของการผลักดันให้เกิดกระบวนการทางการเมืองที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งกฎหมายที่รับรองสิทธิการตายและการกระทำการอุณยฆาตของประเทศไทย การได้มาซึ่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 จึงต้องอาศัยการสนับสนุนโดยพลเมืองของรัฐผ่านทางการเมืองภาคพลเมืองหรือบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญปี 2540 ส่วนปัจจัยที่ทำให้กลุ่มที่สนับสนุนเรื่องคติความเท่าเทียมกันเรื่องสิทธิการตายและการกระทำการอุณยฆาตในสังคมไทยสามารถผลักดันพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ให้เป็นดับทกฎหมายฉบับแรกที่ทำให้การรับรองและคุ้มครองเรื่องสิทธิการตายและการกระทำการอุณยฆาตเป็นผลสำเร็จ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของพลเมืองและสิทธิการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของพลเมืองตามรัฐธรรมนูญ ปี 2540 เป็นเครื่องมือ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และมิติทางจริยศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิการตายและการกระทำการอุณยฆาต

อย่างไรก็ตาม การออกกฎหมายเรื่องของการกระทำการอุณยฆาตในสังคมไทยจึงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อควบคุมและป้องกันปัญหาความขัดแย้งระหว่างความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่และจริยศาสตร์ในสังคมไทย ซึ่งได้ใช้เป็นหลักประกันของความชอบธรรมของการใช้สิทธิการตายของบุคคลให้เหมาะสมกับการกระทำการอุณยฆาตที่จะไม่กระทบกับสิทธิของผู้อื่น สิทธิของสาธารณชน หรือสิทธิของรัฐ